

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Навчально-науковий інститут фізичної культури

Кафедра логопедії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту
фізичної культури

_____ Михайло ЛЯННОЙ
«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛОГОРИТМІКА

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта (016.01 Логопедія)

Освітньо-професійна програма: Спеціальна освіта (Логопедія)

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією

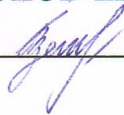
НН інституту фізичної культури
«30» серпня 2024 р.

Голова

Людмила МОРОЗ, к.п.н., доцент

Суми – 2024

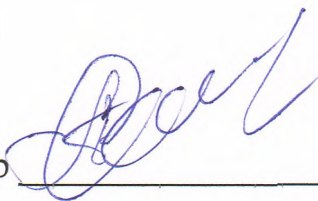
Розробники: Катерина ЗЕЛІНСЬКА-ЛЮБЧЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри логопедії _____

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри логопедії
Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Анатолій КРАВЧЕНКО, к.п.н., професор _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	бакалавр	Варіативна	
		Рік підготовки:	
3-й		3-й	
Семестр			
6-й			
Лекції			
22 год.			
Практичні, семінарські			
24 год.			
Лабораторні			
0 год.			
Самостійна робота			
72 год.			
Консультації:			
2 год.			
Загальна кількість годин – 120	Вид контролю: залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) організації навчання.

Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу з дисципліни «Логоритміка з методикою», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Міждисциплінарні зв'язки:

внутрішньосистемні: з педагогікою, різними галузями спеціальної педагогіки: сурдопедагогіки, тифлопедагогіки, олігофренопедагогіки; методиками навчання рідної мови, математики; з логопедичної ритмікою, загальною і спеціальною психологією;

міжсистемні: зв'язки з медико біологічними і лінгвістичними науками.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Основи логоритміки.

2. Логоритміка в системі корекційно-реабілітаційної роботи при різних порушеннях мовлення.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є ознайомлення здобувачів з особливостями рухової сфери у дітей із порушеннями мовлення та формування у них умінь проведення логоритмічних занять з урахуванням вимог, які висуваються на сучасному етапі до вчителя-логопеда.

Завдання курсу:

– надання студентам теоретичних знань про особливості розвитку дітей із мовленнєвими порушеннями;

– формування у студентів категоріальних понять з логопедичної ритміки;

– формування у студентів умінь правильного структурування логоритмічних занять з дітьми із порушеннями мовлення;

– прищеплення особливого ставлення до дітей із мовленнєвими порушеннями;

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

– основні поняття категоріального апарату, принципи, завдання і методи логоритмічної роботи при порушеннях мовлення; історичні аспекти її становлення;

– основні показники нормативного і патологічного розвитку моторної і мовленнєвої діяльності при різних мовленнєвих розладах;

– клінічну типологію і психолого-педагогічну характеристику контингенту, який займається логопедичною ритмікою;

– основні напрями в системі профілактичних заходів і методиці діагностичної і корекційної логоритмічної роботи при порушеннях моторики і мовлення;

уміти:

– виявляти особливості моторних і мовленнєвих функцій, диференціювати їх від нормативного розвитку;

– визначати клінічну типологію мовленнєвої патології, рівень мовленнєвого і моторного розвитку.

– використовувати різні методи та прийоми навчання та виховання в процесі проведення логоритмічних занять, виходячи з пізнавальних можливостей та перспектив розвитку дітей з мовленнєвими порушеннями;

– здійснювати специфічний та індивідуальний підхід до дітей з порушеннями мовлення на основі знань про структуру їх дефекту, умов виховання, здібностей, мотивації.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години/ 3 кредити ECTS.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Для ефективного вивчення навчальної дисципліни важливим є попереднє опанування дисциплінами «Вступ до спеціальності «Спеціальна освіта» і педагогічна деонтологія» «Анатомія, фізіологія, патологія дітей з основами генетики», «Клініка порушень психофізичного розвитку», «Логопедія», «Педагогіка», «Загальна, вікова та педагогічна логопсихологія» тощо.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Студент виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для творчого вирішення навчальних завдань, переконливо аргументує відповіді, обґрунтовує власні міркування та умозаключення.
82 – 89	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, правильно вирішує навчальні завдання, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких не значна, добирає аргументи для підтвердження думок.
74 – 81	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти допущені помилки.
64 – 73	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є суттєві.
60 – 63	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за вихідний, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, з допомогою викладача може виправляти значну кількість суттєвих помилок.
35 – 59	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
1 – 34	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Критерії поточного контролю знань і умінь студентів

За одне заняття студент має змогу отримати від 1 до 8 балів:

- виконання кожної практичної роботи оцінюється від 1 до 5 балів.
- виконання кожного самостійного завдання оцінюється від 1 до 3 балів.
- виконання підсумкового самостійного завдання оцінюється від 1 до 10 балів.

Розподіл балів

Поточний контроль											Загальна сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					С/Р	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	10	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	100	
Самостійна робота											
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		10

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік, поточне теоретичне опитування, реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, інші види індивідуальних та групових завдань тощо.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1 ОСНОВИ ЛОГОРИТМІКИ

Тема 1. Зміст логопедичної ритміки. Історичні аспекти музично-ритмічного і логопедичного виховання. Принципи, методи і прийоми навчання в логопедичній ритміці.

Теоретичні питання:

1. Понятійний апарат логоритміки.
2. Мета та завдання логопедичної ритміки: оздоровчі, освітні, виховні, корекційні.
3. Історія розвитку музичної та логопедичної ритміки.
4. Принципи логопедично ритміки:
 - дидактичні принципи (систематичності; міцності засвоєння знань, умінь та навичок; активної та свідомої участі; наочності; доступності та індивідуалізації; поступового підвищення вимог);
 - загальні та спеціальні принципи (упереджуючого підходу, особистісно-діяльнісного підходу, розвиваючого навчання, поліфункціонального підходу, комплексності).
5. Методи і прийоми навчання в логопедичній ритміці:
 - наочні (наочно-слухові, наочно-зорові, тактильно-м'язова наочність);
 - словесні;
 - практичні;
 - комбінації методів навчання.

Література:

1. Гандзюк С. Логоритміка – система рухових вправ // Дошк. виховання. – №1. – 2012. – С.28-34.
2. Забара О.В. З історії виникнення логопедичної ритміки //Логопед. – №10. – 2012. – С. 8-13.

Тема 2. Психофізіологічний механізм зв'язку руху і мовлення

Теоретичні питання:

1. дослідження механізму зв'язку руху і мовлення в наукових працях М. О. Гуревича, А. Р. Лурія, А. А. Леонтьєва, М. Ф. Брунс, М. М. Кольцової, А. В. Запорожця, О. М. Мастюкової.
2. Теорія рівневої організації рухів М. О. Бернштейна.
3. Корекція порушень психомоторики в аспекті рівневої організації рухів.

Література:

1. Гандзюк С. Логоритміка – система рухових вправ // Дошк. виховання. – №1. – 2012. – С.28-34.
2. Картушина М. Ю. Логоритміка для малюків /М.Картушина – К. : ТЦ Сфера, 2005. – 234 с.
3. Касіцина М. А., Бородіна І. Г. Корекційна ритміка. Москва: Гном, 2005. 216с.

Тема 3. Особливості та структурні ланки логопедичної ритміки

Теоретичні питання:

1. Особливості логоритміки як активної форми корекційно-педагогічної роботи.
2. Характеристика напрямів структурних ланок логоритміки.

3. Розвиток, виховання і корекція немовленневих процесів в осіб із мовленнєвою патологією:

- сприйняття, слухової уваги, слухової пам'яті;
- оптико-просторових уявлень, зорового орієнтування на

співрозмовника;

- координації рухів, відчування темпу і ритму в русі, виховання і перевиховання особистості.

4. Розвиток мовлення та корекція мовленневих порушень:

- виховання темпу і ритму дихання і мовлення;
- розвиток орального праксису, просодичної сторони мовлення, фонематичного

слуху;

- корекція мовленневих порушень у залежності від етіології, механізмів, симптоматики і методики усунення.

Література:

1. Гандзюк С. Логоритміка – система рухових вправ // Дошк. виховання. – №1. – 2012. – С.28-34.

Тема 4 Засоби логопедичної ритміки

Теоретичні питання:

1. Загальна характеристика засобів логоритміки.

2. Ввідні вправи (ходьба і марширування в різних напрямках):

- навички, які необхідно формувати в процесі використання ввідних вправ;

- можливі порушення координації рухів і рівноваги під час ходьби в дітей із мовленнєвими вадами та особливості їх корекції.

3. Вправи на регуляцію м'язового тонусу:

- поняття про регуляцію м'язового тонусу;

- характеристика загальнорозвивальних вправ на регуляцію м'язового тонусу (вправи з предметами та без них);

- характеристика корекційних вправ на регуляцію м'язового тонусу.

4. Вправи на розвиток дихання, голосу й артикуляції:

- виховання діафрагмального дихання, тривалості видиху, його сили та поступовості; особливості вимовляння звуків, складів і фраз на видиху в поєднанні з рухами;

- розвиток сили, висоти та виразності голосу: звуковимовляння; звуконаслідування; проспівування звуків, складів і фраз зі міною у висоті голосу відповідно до акомпанементу (посиленням чи послабленням); мелодекламація зі зміною інтонації відповідно до музичного фрагменту;

- особливості роботи над дикцією в процесі використання артикуляційних, дихальних і голосових вправ (німа артикуляція, шепіт, вимовляння вголос); спів вокалізів; вимовляння експресивно забарвлених вигуків, що виражають емоції.

5. Вправи для активізації уваги:

- навички, які виховуються в процесі використання вправ;
- музично-ритмічні прийоми для активізації уваги.

6. Рахункові вправи.

7. Мовленнєві вправи без музичного супроводу. Особливості підбору віршованого матеріалу для осіб із вадами мовлення.

8. Вправи, що формують почуття музичного розміру або метра:
- поняття про акцент, музичний метр і такт;
 - особливості практичної роботи над акцентами (несподіваним, метричним, перехідним).
9. Вправи, що формують почуття музичного темпу:
- поняття про темп музики і темповий діапазон (повільний, помірний, швидкий темп);
 - особливості розвитку темпу рухів у дошкільнят, школярів, підлітків і дорослих.

Практичне завдання:

Продемонструвати в Залі ЛФК (2-3 вправи):

- ввідні вправи;
- вправи на регуляцію м'язового тону;
- вправи на розвиток дихання, голосу й артикуляції;
- вправи для активізації уваги;
- рахункові вправи;
- вправи, що формують почуття музичного розміру або метра;
- вправи, що формують почуття музичного темпу.

Література:

1. Гандзюк С. Логоритміка – система рухових вправ // Дошк. виховання. – №1. – 2012. – С.28-34.
2. Кузнецова К. Логопедична ритміка в іграх та вправах для дітей з важкими вадами мови/К.Кузнецова – К.: Шкільний світ, 2004. – 136с.
3. Чеснокова Л. В., Золотарьова О. І. Заняття з логоритміки для дітей з вадами мовлення: посібник. Харків: Основа, 2019.160с.

Тема 5. Музичні засоби логопедичної ритміки

Теоретичні питання:

1. Ритмічні вправи:
 - поняття про ритм, рівні сприйняття музичного ритму;
 - формування почуття ритму в онтогенезі (темп проходження звуків, музичний метр, ритмічний рисунок);
 - особливості виховання ритму на логоритмічних заняттях в осіб різних вікових категорій, які мають вади мовлення.
2. Співи:
 - поняття про співочий діапазон, спів та його корекційний вплив на психомоторний і мовленнєвий розвиток;
 - навички, які формуються під час співу (співоча установка, вокальні та хорові навички);
 - правила добору пісень;
 - прийоми навчання співу.
3. Гра на музичних інструментах:
 - класифікація музичних інструментів та іграшок;
 - особливості використання музичних інструментів для розвитку звуковисотного слуху, почуття ритму, тембрового і динамічного слуху.
4. Музична самостійна діяльність:

- поетапність розвитку самостійності в музичній діяльності (імпровізація однотипних рухових дій, створення музично-ігрового образу в розвитку, введення в гру кількох персонажів, самостійна музично-рухова композиція);
 - характеристика музичної самостійної діяльності (танці, хороводи, пісні, гра на музичних інструментах, сюжетно-рольова гра, музично-дидактичні ігри, ляльковий театр, вистави);
 - індивідуальні заняття, планування сьют і розваг на основі музичної самостійної діяльності.
5. ігрова діяльність:
 - класифікація ігор;
 - правила добору та організації ігор для осіб із вадами мовлення.
 6. Вправи для розвитку творчої ініціативи (диригування, вільні рухові імпровізації під музику, рухові інсценування пісень, рухово-музичні вправи).
 7. Заклучні вправи, їх мета та форми.

Практичне завдання:

Продемонструвати в залі ЛФК (2-3 вправи):

- ритмічні вправи;
- вправи з самостійної музичної діяльності;
- вправи з ігрової діяльності;
- вправи для розвитку творчої ініціативи;
- заклучні вправи.

Література:

1. Гандзюк С. Логоритміка – система рухових вправ // Дошк. виховання. – №1. – 2012. – С.28-34.
2. Гуріна О.В. Психологічна компетентність учителя в роботі з гіперактивними дітьми. // Початкове навчання та виховання, – № 5 (81), 2006. – С. 27-32.
3. Забара О.В. З історії виникнення логопедичної ритміки //Логопед. – №10. – 2012. – С. 8-13.
4. Картушина М. Ю. Логоритміка для малюків /М.Картушина – К. : ТЦ Сфера, 2005. – 234 с.
5. Кузнецова К. Логопедична ритміка в іграх та вправах для дітей з важкими вадами мови/ К.Кузнецова – К.:Шкільний світ, 2004. – 136с.

Самостійна робота до 1 розділу (24 год.)

1. Підготовка до семінарських та індивідуальних занять за конспектом лекцій.
2. Опрацювання додаткової інформації з питань, розглянутих на лекційних заняттях.
3. Опрацювання питань, винесених на самостійне вивчення:
 - характеристика структурних компонентів музикальності (звуквисотний і музичний слух (ритмічний, гармонічний, мелодійний), творча уява, емоційність, «почуття цілого»);
 - характеристика елементів звуквисотного слуху (перцептивний, репродуктивний);
 - просторова характеристика руху (вихідне положення, положення тіла і його частин у русі, траєкторія руху);
 - види музичного темпу (помірно - moderato (модерато), швидко - allegro (алегро), протяжно - adagio (адажіо) та ін.).

- оволодіти прийомами м'язової релаксації (3-5 прийомів) у сполученні з рецептивно-релаксаційною музикою;
- підготувати 2-3 вправи (гри) до кожного логоритмічного засобу;
- підготувати 2-3 вірші з ритмодекламації в поєднанні з руховою діяльністю (імпровізація або інсценування рухових дій відповідно до змісту вірша, пальчикова гімнастика тощо).

4. Підготовка до контрольного тестування за розділом 1.

РОЗДІЛ 2

ЛОГОРИТМІКА В СИСТЕМІ КОРЕКЦІЙНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ РОБОТИ ПРИ РІЗНИХ ПОРУШЕННЯХ МОВЛЕННЯ

Тема 1. Обстеження психомоторних і сенсорних функцій в осіб із порушеннями мовлення

Теоретичні питання:

1. Методика дослідження психомоторних функцій:

- дослідження рухової пам'яті, переключення рухів, самоконтролю при виконанні рухових проб; дослідження уваги;
- дослідження координації і здатності переключення рухів;
- дослідження наявності або відсутності довільного руху;
- дослідження просторової організації руху;
- дослідження довільній мімічної моторики;
- дослідження орального праксису; дослідження тривалості видиху;
- дослідження темпу рухів.

2. Методика дослідження сенсорних функцій:

- дослідження слухової уваги; дослідження музичного слуху;
- дослідження сприйняття музики;
- дослідження звуковисотного слуху;
- дослідження тембрового слуху;
- дослідження динамічного слуху;
- дослідження ритмічного почуття;
- дослідження співочого діапазону голосу.

Література:

1. Гандзюк С. Логоритміка – система рухових вправ // Дошк. виховання. – №1. – 2012. – С.28-34.
2. Гуріна О.В. Психологічна компетентність учителя в роботі з гіперактивними дітьми. // Початкове навчання та виховання, – № 5 (81), 2006. – С. 27-32.
3. Забара О.В. З історії виникнення логопедичної ритміки //Логопед. – №10. – 2012. – С. 8-13.
4. Картушина М. Ю. Логоритміка для малюків /М.Картушина – К. : ТЦ Сфера, 2005. – 234 с.
5. мовлення: посібник. Харків: Основа, 2019.160с.

Тема 2. Логопедична ритміка в системі комплексної психолого-педагогічної роботи з корекції заїкання

Теоретичні питання:

1. Особливості порушення моторної, сенсорної, емоційно-вольової сфер та довірливої поведінки у заїкуватих дітей дошкільного, молодшого і середнього шкільного віку.
2. Особливості порушення моторної, сенсорної, емоційно-вольової сфер та довірливої поведінки у заїкуватих підлітків та дорослих.
3. Зміст логоритмічних занять для заїкуватих:
 - характеристика логоритмічних вправ й ігор для заїкуватих;
 - розділи логоритмічної роботи (виховання повільного темпу і плавності рухів, зв'язок мовлення рухом і музичним ритмом, зв'язок руху і мовлення з характером ритмічного рисунка);
 - структура логоритмічного заняття (вступна, основна, заключна частини);
 - етапи корекційної роботи (обмеження мовлення, сполученого і відображеного мовлення, мовленні у формі діалогу – запитання-відповідь, самостійного мовлення).

Література:

1. Гандзюк С. Логоритміка – система рухових вправ // Дошк. виховання. – №1. – 2012. – С.28-34.
2. Гуріна О.В. Психологічна компетентність учителя в роботі з гіперактивними дітьми. // Початкове навчання та виховання, – № 5 (81), 2006. – С. 27-32.
3. Кузнецова К. Логопедична ритміка в іграх та вправах для дітей з важкими вадами мови/ К.Кузнецова – К.:Шкільний світ, 2004. – 136с.

Тема 3. Логопедична ритміка в системі корекційної роботи при дислалії, ринології, дизартрії, розладах голосу

Теоретичні питання:

1. Особливості порушення психомоторної та сенсорної сфер при дислалії (моторна і сенсорна функціональні дислалії, моторна органічна (механічна) дислалія), ринології.
2. Особливості використання логоритмічних і музично-ритмічних засобів при дислалії:
 - характеристика етапів корекції (підготовчий, формування (постановки відсутнього) звуку, автоматизації та диференціації Звуків на матеріалі різної складності);
 - вправи та ігри підготовчого етапу (для розвитку слухової уваги, мовленнєвого слуху, фонематичного сприйняття, артикуляційної моторики, фізіологічного дихання, мовленнєвого дихання, голосу);
 - вправи та ігри етапу формування звуків (для розвитку загальної моторики, мимічної мускулатури, орального праксису);
 - вправи та ігри етапу автоматизації поставлених звуків та етапу диференціації звуків (для розвитку артикуляції, просодичної сторони мовлення в сполученні з руховою діяльністю; розвитку фонематичного слуху і дикції, закріплення звуків на основі вправ із визначення звуків, близьких за артикуляцією, звучанням та вимовою).
3. Особливості використання логоритмічних і музично-ритмічних засобів при ринології:
 - мета і завдання логоритміки;

- характеристика вправ та ігор для розвитку м'язів обличчя, загальної моторики (регуляція тону м'язів, розвиток координації та переключення рухів);

- характеристика вправ та ігор для розвитку мовленнєвої моторики і рухливості піднебіння, усунення назалізації.

4. Особливості порушення психомоторної та сенсорної сфер при дизартрії та розладах голосу.

5. Особливості використання логоритмічних і музично-ритмічних засобів при дизартрії:

- мета та завдання логоритміки;

- значення та особливості використання ЛФК для розвитку психомоторної і сенсорної сфер дітей із церебральним паралічем;

- пасивна й активна гімнастика для розвитку мимічної та артикуляційної моторики;

- характеристика етапів логоритмічної роботи відповідно до логопедичного корекційного курсу.

б. Особливості використання логоритмічних і музично-ритмічних засобів при розладах голосу:

- мета і завдання логоритміки;

- вправи для розвитку артикуляції, дихання, голосу;

- вокальні вправи.

Література:

1. Картушина М. Ю. Логоритміка для малюків /М.Картушина – К. : ТЦ Сфера, 2005. – 234 с.

2. Кузнецова К. Логопедична ритміка в іграх та вправах для дітей з важкими вадами мови/К.Кузнецова – К.:Шкільний світ, 2004. – 136с.

3. Чеснокова Л. В., Золотарьова О. І. Заняття з логоритміки для дітей з вадами мовлення: посібник. Харків: Основа, 2019.160с.

Тема 4. Логопедична ритміка в системі корекційної роботи при алалії

Теоретичні питання:

1. Особливості порушення моторно, сенсорної, емоційно-вольової сфер та довірливої поведінки в дітей із алалією (моторною, сенсорною).

2. Поетапне використання логоритмічних засобів у процесі логопедичної роботи при алалії:

- характеристика I етапу (встановлення контакту в граві, розвиток і корекція загальної та дрібної моторики, слухання музики, розвиток звуконаслідування, рухові вправи з мовленнєвим супроводом, образотворча діяльність);

- характеристика II етапу (тренування рухових навичок, розвиток координації рухів і рівноваги, виховання почуття ритму);

- характеристика III етапу (розвиток слухової і зорової пам'яті, виконання пісень, розвиток модуляції голосу, стимуляція мовленнєвої активності, формування сенсорних еталонів, розвиток тактильно-м'язового відчуття);

- характеристика IV етапу (удосконалення мовленнєвої діяльності, самостійна діяльність дітей — художньо-мовленнєва, музично-образотворча, театральна-ігрова, музична).

Література:

1. Гандзюк С. Логоритміка – система рухових вправ // Дошк. виховання. – №1. – 2012. – С.28-34.

2. Гуріна О.В. Психологічна компетентність учителя в роботі з гіперактивними дітьми. // Початкове навчання та виховання, – № 5 (81), 2006. – С. 27-32.
3. Картушина М. Ю. Логоритміка для малюків /М.Картушина – К. : ТЦ Сфера, 2005. – 234 с.
4. Кузнецова К. Логопедична ритміка в іграх та вправах для дітей з важкими вадами мови/К.Кузнецова – К.:Шкільний світ, 2004. – 136с.
5. Чеснокова Л. В., Золотарьова О. І. Заняття з логоритміки для дітей з вадами мовлення: посібник. Харків: Основа, 2019.160с.

Тема 5. Логопедична ритміка в системі реабілітаційної роботи з відновлення мовлення у хворих із афазією

Теоретичні питання:

1. Порушення рухової, сенсорної, емоційно-вольової сфер і довільної поведінки у хворих із афазією.
2. Особливості логопедичної ритміки як форми кінезотерапії в системі відновного навчання хворих із афазією:
 - науково-методичні засади кінезотерапії;
 - засоби кінезотерапії;
 - схема логоритмічного заняття;
 - особливості застосування засобів логоритміки.

Література:

1. Гандзюк С. Логоритміка – система рухових вправ // Дошк. виховання. – №1. – 2012. – С.28-34.
2. Гуріна О.В. Психологічна компетентність учителя в роботі з гіперактивними дітьми. // Початкове навчання та виховання, – № 5 (81), 2006. – С. 27-32.
3. Картушина М. Ю. Логоритміка для малюків /М.Картушина – К. : ТЦ Сфера, 2005. – 234 с.
4. Кузнецова К. Логопедична ритміка в іграх та вправах для дітей з важкими вадами мови/К.Кузнецова – К.:Шкільний світ, 2004. – 136с.
5. Чеснокова Л. В., Золотарьова О. І. Заняття з логоритміки для дітей з вадами мовлення: посібник. Харків: Основа, 2019.160с.

Самостійна робота до 2 розділу (30 год.)

1. Підготовка до семінарських та індивідуальних занять за конспектом лекцій.
2. Опрацювання додаткової інформації з питань, розглянутих на лекційних заняттях.
3. Опрацювання теоретичних питань та практичних завдань, винесених на самостійне винчення:
 - методика дослідження здатності довільного гальмування рухів; статичної та динамічної координації рухів; стану дрібної моторики в осіб із вадами мовлення;
 - особливості використання вокалотерапії в корекційній роботі із заїкуватими;
 - винчити 3-5 вправ для розвитку рухливості м'якого піднебіння та усунення назалізації голосу при ринолалії;
 - особливості логопедичної роботи з формування фонематичного сприйняття та звукової культури в дітей із фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення.

7. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назва теми	аудиторні години			срс
		лек.	прак.	лаб.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
МОДУЛЬ 1					
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ЛОГОРИТМІКИ					
1.	Зміст логоритміки. Історичні аспекти музично-ритмічного логопедичного виховання. Принципи, методи і прийоми навчання в логопедичній ритміці	4	2	-	5
2.	Психофізіологічний механізм зв'язку руху і мовлення	2	2	-	10
3.	Особливості та структурні ланки логопедичної ритміки	2	2	-	10
4.	Засоби логоритміки	2	2	-	10
5.	Музичні засоби логоритміки	2	4	-	5
Разом за змістовним модулем 1		12	12	-	40
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ЛОГОРИТМКА В СИСТЕМІ КОРЕКЦІЙНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ РОБОТИ ПРИ РІЗНИХ ПОРУШЕННЯХ МОВЛЕННЯ					
1.	Обстеження психомоторних і сенсорних функцій у осіб із порушеннями мовлення	2	2	-	5
2.	Логопедична ритміка в системі комплексної психолого-педагогічної роботи з корекції заїкання.	2	2	-	7
3.	Логопедична ритміка в системі корекційної роботи при дисфонії, дислалії, ринолалії, дизартрії	4	4	-	5
4.	Логопедична ритміка в системі корекційної роботи при алалії	2	4	-	5
5.	Логопедична ритміка в системі реабілітаційної роботи з відновлення мовлення у хворих із афазією	2	2	-	10
Разом за змістовним модулем 2		12	14	-	32
Консультації		2			
Усього годин		22	24	-	72

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Зміст логоритміки. Історичні аспекти музично-ритмічного логопедичного виховання. Принципи, методи і прийоми навчання в логопедичній ритміці	2
2.	Психофізіологічний механізм зв'язку руху і мовлення	2
3.	Особливості та структурні ланки логопедичної ритміки	2
4.	Засоби логоритміки	2
5.	Музичні засоби логоритміки	4
6.	Обстеження психомоторних і сенсорних функцій у осіб із порушеннями мовлення	2
7.	Логопедична ритміка в системі комплексної психолого-педагогічної роботи з корекції заїкання.	2
8.	Логопедична ритміка в системі корекційної роботи при дисфонії, дислалії, ринолалії, дизартрії	4
9.	Логопедична ритміка в системі корекційної роботи при алалії	4
10.	Логопедична ритміка в системі реабілітаційної роботи з відновлення мовлення у хворих із афазією	2
Разом		24

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Зміст логоритміки. Історичні аспекти музично-ритмічного логопедичного виховання. Принципи, методи і прийоми навчання в логопедичній ритміці	5
2.	Психофізіологічний механізм зв'язку руху і мовлення	10
3.	Особливості та структурні ланки логопедичної ритміки	10
4.	Засоби логоритміки	10
5.	Музичні засоби логоритміки	5
6.	Обстеження психомоторних і сенсорних функцій у осіб із порушеннями мовлення	5
7.	Логопедична ритміка в системі комплексної психолого-педагогічної роботи з корекції заїкання.	7
8.	Логопедична ритміка в системі корекційної роботи при дисфонії, дислалії, ринолалії, дизартрії	5
9.	Логопедична ритміка в системі корекційної роботи при алалії	5
10.	Логопедична ритміка в системі реабілітаційної роботи з відновлення мовлення у хворих із афазією	10
Разом		72

10. Рекомендована література

основна:

1. Гандзюк С. Логоритміка – система рухових вправ // Дошк. виховання. – №1. – 2012. – С.28-34.
2. Гуріна О.В. Психологічна компетентність учителя в роботі з гіперактивними дітьми. // Початкове навчання та виховання, – № 5 (81), 2006. – С. 27-32.
3. Забара О.В. З історії виникнення логопедичної ритміки //Логопед. – №10. – 2012. – С. 8-13.
4. Картушина М. Ю. Логоритміка для малюків / М.Картушина – К. : ТЦ Сфера, 2005. – 234 с.
5. Кузнецова К. Логопедична ритміка в іграх та вправах для дітей з важкими вадами мови/К.Кузнецова – К.:Шкільний світ, 2004. – 136с.
6. Чеснокова Л. В., Золотарьова О. І. Заняття з логоритміки для дітей з вадами мовлення: посібник. Харків: Основа, 2019.160с.

додаткова:

1. Гомля В., Федорович Л. Артикуляційна гімнастика. Методичні рекомендації для логопедів, учителів і вихователів загальноосвітніх і спеціальних навчальних закладів / За наук. ред. Л. Федорович. – Кременчук: Християнська Зоря, 2008. – 74 с. (Методичний комплекс логопедапрактика).
2. Демченко І. Творчий розвиток учнів початкової школи засобами мистецтва. // Початкова школа. – № 7, 2003. – С. 13-19.
3. Єрохіна А. Дидактична гра як засіб активізації навчання на уроках музики. // Початкова школа. – № 4, 1997. – С. 26-29.
4. Зелінська-Любченко К. О. Роль пасивного голосоутворення в корекційно-логопедичній роботі з дітьми із моторною алалією // Молодий вчений. № 11.1 (38.1), 2016.
5. Мартиненко І. В. Комунікативний тренінг для дошкільників з порушенням мовлення: навч.-метод. посібник. Харків:Ранок, 2018. 120с.
6. Програми з логоритміки для спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей із важкими порушеннями мовлення (1-4 класи). – Донецьк, 2007.
7. Рібцун. Ю. В. Дошкільнятко: корекційно-розвивальна та навчально-виховна робота з дітьми з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення: навч.-метод.посіб. Тернопіль: Мандрівець, 2016.192с.
8. Рібцун. Ю. В. Дитина з порушенням мовленнєвого розвитку: посібник. Харків: Ранок, 2018. 256с.
9. Савіна Л. П. Пальчикова гімнастика для розвитку мовлення дошкільнят [Текст] : посіб. для батьків і педагогів: Програма навчання в дит. садку / Лідія Павлівна Савіна. – К. : Школа, 2001. – 48 с.
10. Сиротюк А. Розвивальна кінезіологічна програма. // Психолог. – № 46, 2003. – С.36-44.
11. Шеремет М. К. Логопедія: підручник. Київ:Слово, 2010. 230 с.
12. Школьник С.Я. Мовні віршовані ігри та вправи з музичним супроводом для дітей, що мають вади мовлення / С.Школьник – Харків: 1999. – 86с.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. www.education.gov.ua сайт Міністерства освіти і науки України.
2. www.nbu.gov.ua сайт бібліотеки імені В. Вернадського.